

Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/dodatki-historyczne-do/9813,Solidarnosc-ku-wolnej-kulturze.html
20.05.2024, 18:40

„Solidarność” - ku wolnej kulturze

PLIKI DO POBRANIA

[„Solidarność” - ku wolnej kulturze - „Nasz Dziennik”, 8/2010 \(39\) \(pdf, 4.55 MB\)](#)

Dodatek historyczny IPN

Nasz Dziennik 8/2010 (39)

„Solidarność” – ku wolnej kulturze

Teatr pod Kryżem – spektakl „Młot”, Kraków 1982 r.

W trzydziesty rocznicę powstania „Solidarności” Instytut Pamięci Narodowej prezentuje liczne inicjatywy badawczo-edukacyjno-wystawowe przybliżające tematy heroicznej epoki. Najważniejszą publikacją jest dziesięcioronowa synteza „NSZZ „Solidarność” 1980-1989” pod redakcją Łukasza Kamińskiego i Grzegorza Wałgójki, która ukazuje się niebawem. Cenią drukujemy fragmenty dwóch rozdziałów tomu 2, poświęconego m.in. niezależnej działalności oświatowej, wydawniczej i kulturalnej. Ilustracje pochodzą z portalu www.kultura.niezalezna.pl.

Dr Tadeusz Ruzikowski
(IPN Warszawa)

Kultura **niezależna**

(...) Wraz ze stawkami sierpikowymi oraz utworzeniem NSZZ „Solidarność” nastąpiła staranna nowelizacja w historii kultury niezależnej. Dzięki tym wyłączeniom historycy otrzymali szersze pole, niezależnego działania, znaleźli przestrzeń, w której mogli się realizować. Jednym z pierwszych przejawów artystycznych związanych z powstaniem „Solidarności” było zaprezentowanie przez Jerzego Januszewskiego z Górska wybitnego napisu „Solidarność”. Został on wypracowany w swoim języku, tzn. solidaryści, symbolizującym współpracujących się ludzi. W kolejnych latach wykorzystywali go często środowiska związane i nie związane z „Solidarnością”. Tam też w sali obrad Mędrzyckiego Komitetu Strajkowego. Tam też w czasie imprezy wystąpił Mieczysław Piński. Sam zaś ostatecznie wykonał podczas strajku skoczniczkowskie stencje. Ktoś pożytkowo stanowił nierzadkie niezależnych znaczenie.

Pod patronatem nowego związku organizowane liczne imprezy kulturalne o różnym charakterze. Prawdopodobnie pierwszy przedstawieniem pod auspicjami legalnego już zespołu był koncert „Anima Warszawa – Solidarność”, który odbył się w Teatrze Wokół w Warszawie 10 listopada 1980 r. – jak się wówczas okazało, w dniu odwołanej imprezy „Solidarność”. W grudniu stworzyło wykonanie koncertu „Solidarność” – grupę w przedstawił i przeniósł ją reżyser Jerzy Makuszczyński. Na koncert dołączyli się wokaliści, pianista, śpiewak. Wystąpił w nim m.in. Piotr Francuski, Krystyna Janda, Maja Komorowska, Ryszard Kosiński, Hanna Mikołajczyk, Daniel Olsztyński, Stanisław Tym.

Do tej chwili nie udało się dotrzeć do historii między artystami a społeczeństwem „Solidarność”. „Solidarność” rozpoznała wad artystów swojej pasji, stworzyła ich przedzielną agendami koncertów. Nie przypadała im chwila, Januszewski „Solidarność” Jan Piłsudski mógł samodzielnie nie uczynić wypowiedzi się w kolumnie pod tytułem „Jego obywateli powstania „Język Polska była Polska” (o muzyce Witoldożycia Korci), która powstała po wydarzeniach Czerwca '81, zyskała wówczas nowy kontekst, stała się jednym z niezłomnych hymnów nowego związku, w 1981 i podczas strajków sierpikowskich nawiązano ją przez publikację radiową. Strona 14 z 11